

Tilfælde maatte være 25 Rbd., altsaa betydeligt overstige Værdien af hans Tiende. Man kunde altsaa tænke sig, at en saadan Tiendeholder hellere vilde forpligte sig til at give 1 Rbd. end han vilde udsætte sig for den Chance, at han derved skulde komme til at betale saadanne for ham umaadelig høie Omkostninger, som han ikke var istand til at udrede. Det kan jo ikke nægtes, at man kunde tænke sig et saadant Forhold fra en Tiendeeiers Side, og det vilde jo da vist for en saadan enkelt mindre Landeindomsbesidder kunne fremkalde hoist sørgelige Følger; men Udvalget har dog ikke troet, at deri var tilstrækkelig Anledning til at fraraade denne Bestemmelse. Vi have forudsat, at den egentlige Afsløsningslov ikke vil lade vente saa lange paa sig, og da vil altsaa Faren for et saadant Forhold fra Tiendeeierens Side blive saameget mindre. Men desuden kunde man jo ogsaa, saaledes som Forholdene for Tiden ere, tænke sig, at den samme Fremgangsmaade fra Tiendeholderens Side, som man nu frygter fra Tiendeeierens Side, ogsaa kunde have været brugt i tidligere Tid mod Tiendeeierne. Man kunde tænke sig, at Tiendeholderne havde villet fortrædige en Tiendeeier, især en Beneficiarius, En, som for kortere Tid var beneficieret med Tienden. Men, da det hidtil ikke har vist sig, at der deraf er opstaaet noget betænkeligt Forhold, har man heller ikke af den Grund troet, at der var Anledning til at frygte for, at Sligt skulde gjøre sig gjældende i de kommende Tider. Om man paa Grund deraf skulde tage Anledning til at paalægge Staten Omkostningerne, det forekommer mig dog meget tvivlsomt, saaledes som Sagerne staae, og det forekommer mig, at det med Hensyn til Sagens Stilling for Dieblisset ikke vil være hensigtsmæssigt, tildeels i Overensstemmelse med hvad jeg tidligere har anført.

Det er anført, at en saadan Bestemmelse vilde, paa den Tid, da Fred. 8 Januar 1810 udkom, i høi Grad være bleven misbilliget. Men jeg maa dog bemærke, at Fred. 8 Januar 1810 indeholder enkelte Exempler paa, at Tiendeeieren kan begjære Tienden fastsat til en bestemt aarlig Afgift, altsaa at Tiendetageren allerede i Maret 1810 kunde begjære det, som vi nu ville gjøre almindeligt, nemlig saaledes

som § 20 viser, ligesom det ogsaa er fuldkommen bekendt, at allerede 2 Mar efter, ved Placaten af 17de Januar 1812, gif man et betydeligt Skridt videre og gav derved en langt mere indgribende Bestemmelse om, at Tiendeeieren i visse Tilfælde kunde begjære Tienden fastsat til en bestemt aarlig Afgift. Jeg vil meget gjerne indromme, at Præsterne ordentligviis ikke kunde benytte sig af denne Bestemmelse i Placaten af 17de Januar 1812; men jeg kan dog ikke saa ganske erkjende, at det skulde være saa overordenligt sjældent, at de skulde kunne benytte sig deraf; thi det forekommer mig, at der dog er endeel Præster, der ere i det Tilfælde, som Placaten omhandler, idet de boe i en Kjøbstad, og enten slet intet Sogn have i Kjøbstaden, men have deres Landsogn, eller i alt Fald have et Landsogn foruden deres Kjøbstadsogn.

Stampe: Det er min bestemte Overbeviisning, at de høie Omkostninger — og de kunne i enkelte Tilfælde være meget høie — som ere forbundne med ved Tiendecommissionens Mellemkomst at faae Naturaltienden bestemt til en fast Afgift, have høvt en ligesaa stor Indskyldelse, som de 2 Bestemmelser, der berøres i det foreliggende Lovforslag, til at forhindre Sagens Fremgang, og det har derfor oprindeligt været min Mening, at man ikke burde blive staaende ved Lovudkastet, saaledes som det foreligger, men at man burde give det en Udvidelse og i ethvert Tilfælde gaae ind paa, at give det en saadan Udvidelse, at Omkostningerne ved Tiendecommissionerne kunde indskrænkes. Denne min Mening fandt imidlertid ikke Gjensklang hos Udvalgets øvrige Medlemmer, som formeente, at det endnu ikke var Tiden til at gaae ind paa en gennemgribende Bearbejdelse af Tiendelovgivningen, og da jeg tildeels maa tiltræde de af dem i saa Henseende anførte Grunde, saa anfaae jeg det for rigtigst ikke at gaae videre, men at blive staaende ved Lovudkastet, som det foreligger. Smidlertid vil jeg ansee det for ønskeligt, om den høitærede Indenrigsminister, saaledes som det ogsaa er udtalt i Udvalgets Betænkning, vil have sin Opmærksomhed henvendt paa disse meget høie Omkostninger, der ogsaa bestandig have været Gjensand for det forrige Cancellies Opmærksomhed.